

Täby kommun

Beslut för förskola

efter tillsyn i Täby kommun

Tillsyn i Täby kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Täby kommun under hösten 2015. Tillsynen har avsett det samlade ansvarstagandet för utbildningen inom skolformen förskola.

Måluppfyllelse och resultat

Det saknas uppgifter om förskolans måluppfyllelse och resultat i Skolverkets nationella databas (SIRIS).

Översikt över konstaterade brister i verksamheterna

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Förutsättningar för utbildningen i förskolan	Ingen brist konstaterad	
2. Utveckling av utbildningen i förskolan	Föreläggande	2016-06-15

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Enligt Skolinspektionens bedömning saknas det fungerande rutiner på huvudmannanivå för att systematiskt sammanställa, följa upp, analysera och identifiera utvecklingsområden samt förbättra förskolans verksamhet.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens bristande kvalitetsarbete gör att det saknas tillräcklig kunskap om förskolans verksamhet.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Täby kommun att senast den 15 juni 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Utveckling av utbildningen i förskolan

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i förskolan inom väsentliga områden, i syfte att främja ökad likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid förskoleenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat avseende förskoleenheternas arbete med att främja barnens utveckling och lärande, och att erbjuda en trygg omsorg i en god miljö fri från kränkande behandling. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger förskoleenheterna, för att de ska kunna ge barnen en god utbildning och omsorg. Huvudmannen analyserar sedan nulägesbilden i förhållande till de nationella målen, beslutar om vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som förskolecheferna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid förskoleenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv insamlat (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som förskolechefen tillsammans med förskollärare och övrig personal genomför vid förskoleenheterna.

Ett annat viktigt verktyg för att se till att utbildningen och omsorgen är likvärdig är en behovsstyrd resursfördelning, så att resursfördelningen mellan förskoleenheterna anpassas efter enheternas skiftande behov och förutsättningar. Med resurser avses såväl ekonomiska som personalmässiga resurser. Resursfördelningen följs upp och utvärderas, så att en bedömning kan göras i vilken grad den främjar barnens utveckling och lärande.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Täby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6–7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska följa upp och analysera förskolans resultat samt besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder.
- Huvudmannen ska genomföra och följa upp utvecklingsåtgärder samt dokumentera uppföljningen.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmannen har det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen, t.ex. betygsstatistik och nationella prov. Huvudmannens styrning, uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten bör analyseras särskilt. (Prop. 2009/10:165 s. 306).

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje huvudman måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Huvudmannen har till Skolinspektionen inkommit med en kvalitetsredovisning för förskola och pedagogisk omsorg avseende läsåret 2014/2015. Kvalitetsredovisningen gäller alla etablerade förskolor och all pedagogisk omsorg i Täby kommun, dvs. såväl förskolor som bedrivs av huvudmannen Täby kommun som av enskilda huvudmän. Av kvalitetsredovisningen går det inte att urskilja vilka uppgifter som avser den kommunala förskoleverksamheten som Täby kommun är huvudman för.

Enligt chefen för verksamhetsområdet skolutveckling har huvudmannen utvecklat centrala rutiner för kvalitetsarbetet som i alla fall för grundskoleverksamheten börjar bli färdiga, men som ännu bara påbörjats avseende förskolan. Förskolorna har i och för sig arbetat med språkutveckling och lärandemiljöer men det arbetet har inte följts upp och utvärderats i kvalitetsredovisningen.

Av intervju med utbildningschefen framgår att strukturen för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete är färdig för alla skolformer och att uppföljningssystemet är detsamma för alla skolformer.

Enligt intervjuade företrädare för barn- och grundskolenämnden används måttet kundnöjdhet beträffande förskoleverksamheten. Nämnden har ännu inte fått någon rapport om förskoleverksamheten där det nya systemet för kvalitetsarbete håller på att implementeras.

Av intervju med biträdande förskolechefer framgår att de tre kommunala förskolorna har olika förutsättningar att bedriva sin verksamhet. De talar mycket med varandra för att se till att barnen i deras respektive förskolor får lika förutsättningar bl.a. i fråga om barngruppers storlek och personaltäthet. De biträdande förskolecheferna uppger att huvudmannens nya kvalitetsredovisningssystem inte är utformat efter förskolornas verksamhet och att det för två av de tre förskolorna ännu inte rapporterats något kvalitetsarbete. De uppger att huvudmannens kvalitetsarbete avseende förskoleverksamheten är eftersatt. Mål och fokusområden behöver följas upp och förskolorna borde få arbeta vidare med dem på egen hand. Förutom mätning av kundnöjdhet genomförs medarbetarenkäter och inskolningsenkäter bland barnens föräldrar.

Enligt Skolinspektionens bedömning saknas det ett dokumenterat kvalitetsarbete på huvudmannanivå avseende de kommunala förskolorna. Alla tre kommunala förskolor har olika förutsättningar att bedriva sin verksamhet och försöker genom informellt samarbete sträva mot likvärdiga verksamheter för barnen. Enligt chefen för verksamhetsområdet skolutveckling och enligt företrädare för barn- och ungdomsnämnden är huvudmannens systematiska kvalitetsarbete för förskolan ännu inte implementerat.

Skolinspektionens bedömer att Täby kommun saknar fungerande rutiner på huvudmannanivå för att systematiskt sammanställa, följa upp, analysera och identifiera utvecklingsområden samt förbättra förskolans verksamhet. Skolinspektionen bedömer att huvudmannens bristande kvalitetsarbete gör att det saknas tillräcklig kunskap om förskolans verksamhet. Tjänstemän och ansvariga politiker saknar därmed det underlag som behövs för att kunna fatta beslut om vilka utvecklingsområden som behöver prioriteras inom förskolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Täby kommun inte uppfyller krav i författningarna föreläggs Täby kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Förutsättningar för utbildningen i förskolan

Huvudmannen ska ge förskolechefen och övrig personal vid förskoleenheterna förutsättningar, så att utbildningen i förskolan är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår bland annat att informera vårdnadshavare om och erbjuda barn utbildning i förskolan. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat att förse förskoleenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, samt se till att barngrupperna har en lämplig storlek och sammansättning. I arbetet ingår också att säkerställa att de förskolechefer som är anställda att leda verksamheten vid förskoleenheterna, och den personal som bedriver undervisning, har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. Huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av barn. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov. Kommunen utövar också sitt tillsynsansvar över fristående förskolor och pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen godkännt.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Simon Törnvall
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Täby kommun

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Täby kommun

Täby kommun ansvarar för att alla kommunens verksamheter genomförs enligt lagar och förordningar och har därmed i egenskap av huvudman det yttersta ansvaret även för verksamheterna som bedrivs inom skolväsendet. Ansvarig nämnd för förskolan är barn- och grundskolenämnden, som även ansvarar för verksamheterna fritidshem, grundskola och grundsärskola. Barn- och grundskolenämndens beslut verkställs av en utbildningschef som tillsammans med fem underordnade verksamhetschefer leder en organisation av tjänste-män. Verksamhetsområdena under utbildningschefen är: förskola och grund-skola, gymnasie- och vuxenutbildning, skolservice, skolutveckling, samt en stabsfunktion.

Skolinspektionens tillsyn avser huvudmannens Täby kommuns förskoleverksamhet. Vid tiden för tillsyn finns det tre kommunala förskolor med sammanlagt 234 barn, Trädgårdsstadens förskola, Brinkens förskola och Ullnas strand förskola.